

Folketingets Beskæftigelsesudvalg
Christiansborg
1240 København K

Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K

T 72 20 50 00
E bm@bm.dk
www.bm.dk

CVR 10172748
EAN 5798000398566

Beskæftigelsesudvalget har i brev af 3. november 2015 stillet følgende spørgsmål nr. 72 (BEU alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet af ikke-medlem af (MFU) Karina Adsbøl (DF).

Sagsnr. 2015 - 5475

Spørgsmål nr. 72:

”Hvilke muligheder har en borger, hvis der bliver indgivet en falsk anklage imod borgeren om socialt bedrageri, og kan kommunen eller Udbetaling Danmark vurdere, hvornår der er tale om en chikane-sag? Der henvises til artikel i Ekstrabladet fra den 22. oktober 2015: Gitte og Torben meldt for socialfusk: ”Vi fandt stikkeren”, jf. <http://ekstrabladet.dk/nationen/gitte-og-torben-meldtfor-socialfusk-vi-fandt-stikkeren/5790516>.

Kan en falsk anklage om socialt bedrageri straffes efter straffelovens § 164, hvis det kan bevises, at der bevidst er givet usande oplysninger for at chikanere nogen?”

Endeligt svar:

Kommunerne og Udbetaling Danmark har pligt til at undersøge, om der skal rejses en sag om tilbagebetaling, hvis myndighederne modtager en anmeldelse fra fx politiet, SKAT eller en anmeldelse fra en borger, herunder også anonyme anmeldelser, der giver en formodning om, at borgeren har modtaget en ydelse med urette.

Hvis kommunerne og Udbetaling Danmark får en formodning om, at en ydelse modtages uberettiget, har kommunerne og Udbetaling Danmark samtidig en pligt, efter officialprincippet og § 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, til at sikre, at en sag, der er startet på baggrund af fx en anonym anmeldelse, er oplyst i tilstrækkeligt omfang til, at myndigheden kan træffe en afgørelse.

Som et led i sagsbehandlingen gælder der i almindelighed en oplysningspligt efter persondatalovens § 29, når der indsamles oplysninger fra andre end den registrerede. Dette er også tilfældet, når kommunerne og Udbetaling Danmark modtager oplysninger fra borgere eller andre myndigheder. Kommunerne og Udbetaling Danmark vil derfor som udgangspunkt skulle informere borgere, der er anmeldt anonymt, i overensstemmelse med persondatalovens § 29.

Hvis kommunerne og Udbetaling Danmark efter sagsbehandlingen af anmeldelsen vurderer, at anmeldelsen helt åbenlyst alene er udtryk for chikane, og der ikke er oplysninger, som udover anmeldelsen tyder på, at ydelsen er modtaget med urette, skal kommunerne og Udbetaling Danmark henlægge sagen og underrette borgeren om, at der ikke er anledning til at foretage sig yderligere.

Kommunen og Udbetaling Danmark vil ikke kunne træffe afgørelse om tilbagebetaling alene på baggrund af en anonym anmeldelse. Hvis sagen ikke umiddelbart kan henlægges, skal kommunerne og Udbetaling Danmark derfor undersøge sagen nærmere, herunder indhente relevante oplysninger.

Det fremgår af § 4 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, at borgeren skal have mulighed for at medvirke ved behandlingen af sin sag. I sager om tilbagebetaling af sociale ydelser kan myndigheden dog efter § 11 c i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område indhente oplysninger fra andre myndigheder m.fl. efter § 11 a, stk. 1, selv om borgeren ikke har givet samtykke hertil. Adgangen til at indhente oplysninger uden samtykke forudsætter, at der er en konkret mistanke om, at ydelsen er modtaget med urette.

Kommunerne og Udbetaling Danmark skal dog altid partshøre borgeren efter § 19 i forvaltningsloven inden, der træffes en afgørelse, så borgeren har en mulighed for at få kendskab til de oplysninger, der lægges til grund for afgørelsen, og har mulighed for at komme med en udtalelse.

Borgeren har desuden mulighed for at klage over afgørelsen, hvis denne er til ugunst for borgeren.

Justitsministeriet har til belysning af spørgsmålet om brugen af straffelovens § 164 oplyst følgende: ”Straffelovens kapitel 17 indeholder bestemmelser om falsk forklaring og falsk anklage.

Det følger af straffelovens § 164, stk. 1, at den, der afgiver urigtige oplysninger til en offentlig myndighed med forsæt til, at en uskyldig derved bliver sigtet, dømt eller undergivet strafferetlig retsfølge for et strafbart forhold, straffes med fængsel indtil 6 år.

Straffelovens § 164, stk. 1, omfatter bevidst urigtige oplysninger, der afgives mundtligt eller skriftligt med forsæt til, at en uskyldig derved bliver sigtet mv. Oplysningernes urigtighed skal stå gerningsmanden klart, og han skal have tilstræbt følgen eller indset eller anset det for overvejende sandsynligt, at resultatet af hans handling ville blive, at en uskyldig blev sigtet mv. Det er derimod uden betydning for strafansvaret, om den pågældende afgiver de urigtige oplysninger med det formål at chikanere nogen.

Anmeldelse om et strafbart forhold, herunder overtrædelse af straffelovens § 164, kan f.eks. af en borger eller en myndighed indgives til politiet, jf. retsplejelovens § 742, stk. 1.”

Jeg kan henholde mig til det af Justitsministeriet oplyste.

Venlig hilsen

Jørn Neergaard Larsen